

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/96/2016
Identifikačné číslo spisu: 6012200895
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6012200895.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: I. C., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom D., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 2N 2120/12 zo dňa 20.07.2012, o žiadosti na oslobodenia od súdnych poplatkov, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sp/67/2012-107 zo dňa 20.09.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sp/67/2012-107 zo dňa 20. septembra 2016 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 138 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. priznal navrhovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku v rozsahu jednej polovice zo sumy súdneho poplatku za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd preskúmal osobné, rodinné a majetkové pomery navrhovateľa z predloženého tlačiva na oslobodenie od súdnych poplatkov. Zistil, že navrhovateľ je starobným dôchodcom, zároveň osobou ťažko zdravotne postihnutou, ktorého mesačný príjem predstavuje sumu 554,52 eur. Manželka navrhovateľa, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, je taktiež starobnou dôchodkyňou s mesačným dôchodkom 295 eur. S prihliadnutím na náklady na bývanie v rodinnom dome, ďalej výdavky na lieky a používanie a poistenie osobného motorového vozidla, súd dospel k záveru, že pomery navrhovateľa odôvodňujú jeho čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd na záver poznamenal, že manželka navrhovateľa vo veci sp. zn. 24Sp/66/2013 požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov (vyplnené tlačivo na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov predložila 22.01.2014), keď jej Krajský súd v Banskej Bystrici priznal oslobodenie v rozsahu 50 %. Uznesenie o priznaní oslobodenia (č. k. 24Sp/66/2013-13 zo dňa 10.02.2014) bolo potvrdené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/39/2014 zo dňa 27.07.2014. V ďalšej veci sp. zn. 23Sp/3/2014 taktiež požiadala manželka navrhovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov (vyplnené tlačivo predložila súdu dňa 22.01.2014), súd jej uznesením č. k. 23Sp/3/2014-17 zo dňa 11.03.2014 priznal

oslobodenie v rozsahu 50 %. Uznesenie bolo potvrdené uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 8Sžo/79/2014-24 zo dňa 29.06.2016.

Uznesenie krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním, v ktorom uviedol, že krajský súd síce priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 1/2-ice (vo výške 50 %), pričom však vôbec nebral v úvahu skutočnosť, že hoci má s manželkou mesačne dôchodok v sume 822 eur, ale výdavky, len na zabezpečenie domácnosti, bez stravy a ošatenia, sú cca 663 eur (strava pre dve choré osoby na mesiac cca 540 eur).

Poznamenal, že vzhľadom k tomu, že v iných konaniach bol za tých istých podmienok oslobodený od súdnych poplatkov v celom rozsahu, považoval takéto rozhodnutie súdu za protiprávne a nespravodlivé, pretože ide o nerovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu, čo je v rozpore aj s Ústavou SR, Európskym Dohovorom a medzinárodnými zmluvami OSN o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Všeobecnej deklarácie ľudských práv, schválenej Organizáciou spojených národov v New Yorku, 10 decembra 1948, medzinárodného paktu o občianskych a politických právach schváleného v r. 1966, medzinárodného dohovoru o ekonomických, sociálnych a kultúrnych právach, schváleného v r. 1966, medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie na akomkoľvek základe, schváleného v r. 1979, medzinárodného dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému, alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, či trestaniu, schváleného v r. 1984. čl. 1. 3.4. 5.6. a ďalších, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, pričom nebolo rešpektované ani postavenie chránenej osoby). Mal za to, že súd rozhodnutím tak isto nerešpektoval ani nálezy a rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného a Najvyššieho súdu SR.

Na základe uvedeného považoval rozhodnutie súdu za nespravodlivé, diskriminačné a protiprávne, pretože nie je v súlade s Ústavou SR a Dohovorom o ochrane základných ľudských práv a slobôd a preto odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu na nové konanie a rozhodnutie, prípadne aby sám vo veci úplného oslobodením od súdnych poplatkov rozhodol. Žiadal tiež o odpustenie súdnych poplatkov aj za podanie tohto odvolania a náhradu súdnych trov v sume poštovného za podanie odvolania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril v podaní zo dňa 02.12.2016, v ktorom uviedol, že s napadnutým rozhodnutím súhlasí a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnuté uznesenie je vo výroku vecne správne; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. rozhodol o priznaní oslobodenia navrhovateľovi od súdnych poplatkov v rozsahu jednej polovice zo sumy súdneho poplatku.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého uznesenia.

V zmysle uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 81/2011 platí, že jednou zo zákonom ustanovených podmienok uplatnenia základného práva na súdnu ochranu podľa § 5 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) je povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh. K prekážkam brániacim uskutočneniu niektorých súdnych konaní a vydaniu vecného rozhodnutia patrí aj nesplnenie si povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok v prípadoch, keď zákon túto povinnosť navrhovateľovi ustanovuje (§ 10 zákona o súdnych poplatkoch). Výnimkou z pravidla ustanoveného v § 5 zákona o súdnych poplatkoch je inštitút oslobodenia od súdnych poplatkov. Zákon o súdnych poplatkoch rozlišuje vecné a osobné oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 4 zákona o súdnych poplatkoch) a oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodnutím súdu (§ 138 O.s.p.). V § 138 O.s.p. sú ustanovené podmienky, za splnenia ktorých môže súd celkom alebo sčasti priznať účastníkovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Jednou z podmienok oslobodenia od súdnych poplatkov je skutočnosť, že takéto oslobodenie odôvodňujú pomery účastníka, ktorý o oslobodenie požiadal. Pomermi účastníka sa rozumejú celkové spoločenské a ekonomické podmienky, v ktorých účastník žije, t. j. jeho zárobkové možnosti, majetkové pomery, počet osôb, ktoré je účastník konania povinný zo zákona vyživovať, jeho odôvodnené potreby a výdavky, napr. súvisiace s bývaním, zdravotným stavom a podobne. Na rozhodnutie o žiadosti účastníka o oslobodenie od súdnych poplatkov je súd povinný si zadovážiť dostatočný podklad, t. j. zistiť, či sú splnené všetky podmienky podľa § 138 O.s.p. Jednou z povinností súdu je preto aj skúmať, či pomery účastníka konania odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Pre účely zisťovania týchto skutočností súd môže vyzvať účastníka, aby preukázal výšku svojich príjmov, svoje majetkové pomery, výšku svojich odôvodnených výdavkov, počet vyživovaných osôb, prípadne môže požiadať iné štátne orgány o poskytnutie týchto informácií alebo si sám zistí potrebné skutočnosti, napr. z verejne prístupných registrov (kataster nehnuteľností a pod.). Účastník konania je povinný poskytnúť potrebnú súčinnosť (napr. § 101 ods. 1 O.s.p.) a zároveň je povinný strpieť primerané a relevantné skúmanie svojich pomerov.

Odvolací súd v zmysle uvedeného dáva do pozornosti, že krajský súd náležitým a pre rozhodnutie dostatočným spôsobom skúmal pomery navrhovateľa v súvislosti s jeho žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré podľa odvolacieho súdu správne vyhodnotil ako pomery odôvodňujúce oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu jednej polovice.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že krajský súd v danom prípade postupoval v zákonných intenciách, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, vo veci rozhodol vecne a právne správne a preskúmvané rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

Krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Navyše odvolací súd zistil, že odvolanie navrhovateľa neobsahuje žiadne nové právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu s poukazom na § 2501 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.